

14.1.2021

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Ανάπτυξης

προς την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα ανθρώπινα δικαιώματα και τον ρόλο των υπερασπιστών του περιβάλλοντος στο ζήτημα αυτό (2020/2134(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Miguel Urbán Crespo

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Ανάπτυξης καλεί την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία χρόνια οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος αντιμετωπίζουν αυξανόμενο αριθμό περιστατικών όπως δολοφονίες, απαγωγές, βασανιστήρια, βία με βάση το φύλο, απειλές, παρενόχληση, εκφοβισμό, εκστρατείες δυσφήμισης, ποινικοποίηση, δικαστική παρενόχληση, αναγκαστική έξωση και εκτόπιση·
 - B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποινικοποίηση των υπερασπιστών του περιβάλλοντος είναι συνήθης σε πολλές χώρες και οι στρατηγικές μηνύσεις εναντίον τους από τις δημόσιες διοικήσεις παροχετεύουν πόρους και ενέργεια και μετατοπίζουν την εστίαση από το έργο των υπερασπιστών στην υπέρβαση χρονοβόρων και συχνά έωλων δικαστικών διαδικασιών·
 - Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική κρίση που αναμένεται να επέλθει λόγω της πανδημίας COVID-19 ενδέχεται να εξωθήσει τα κράτη να μην διοχετεύουν κονδύλια για την προστασία του περιβάλλοντος προκειμένου να τονώσουν την οικονομική ανάπτυξη βραχυπρόθεσμα, γεγονός που θα επιφέρει την αυξανόμενη χρήση βίας με σκοπό την εκτόπιση κοινοτήτων από τη γη τους ώστε να καταστεί δυνατή η εκμετάλλευσή της·
1. τονίζει ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των αναπτυσσόμενων μικρών νησιωτικών κρατών (AMNK) είναι οι πλέον εκτεθειμένες στην κλιματική αλλαγή και ότι οι ακτιβιστές για τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος στις χώρες αυτές, οι οποίοι συχνά ανήκουν σε γηγενείς ή παραδοσιακές κοινότητες, έρχονται αντιμέτωποι με πολλαπλές μορφές βίας, από ψυχολογικές και σωματικές απειλές έως περιορισμούς της ελευθερίας τους, δικαστικές διώξεις, ακόμη και δολοφονίες, εξαιτίας του γεγονότος ότι υπερασπίζονται τη γη, την κληρονομιά και το περιβάλλον τους από τις συνέπειες της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων· αναγνωρίζει ότι οι δράσεις που αναλαμβάνουν οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος είναι ουσιώδεις, δεδομένου ότι αναζητούν, αναπτύσσουν και διαδίδουν βιώσιμες λύσεις και μηχανισμούς με σκοπό την πρόληψη, την ανθεκτικότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή για τους ανθρώπους που ζουν σε πληγείσες περιοχές·
 2. υπενθυμίζει ότι η συνεχιζόμενη καταστροφή και υποβάθμιση της βιοποικιλότητας υπονομεύουν την άσκηση ενός ευρέος φάσματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι τα κράτη απέτυχαν πλήρως να εκπληρώσουν τον στόχο της μείωσης του ρυθμού απώλειας βιοποικιλότητας· υπενθυμίζει ότι οι επιβλαβείς επιπτώσεις της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων πλήττουν δυσανάλογα τους φτωχούς και ενίοτε αποτελούν τον κύριο παράγοντα που ευθύνεται για τη φτώχεια και πυροδοτεί τις κοινωνικές συγκρούσεις· επαναλαμβάνει το καθήκον των κρατών να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τους παράγοντες που επιφέρουν απώλεια βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων ενσωματώνοντας υποχρεώσεις για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των πόρων σε ευρύτερες αναπτυξιακές πολιτικές· τονίζει, γενικότερα, ότι υποχρέωση των κρατών δεν είναι μόνο η προστασία των υπερασπιστών του

περιβάλλοντος αλλά και η προστασία των οικοσυστημάτων από τα οποία εξαρτώνται τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο πολλών ανθρώπων·

3. τονίζει ότι οι πληθυσμοί στις αναπτυσσόμενες χώρες εξαρτώνται άμεσα από τη βιοποικιλότητα για την επισιτιστική, υγειονομική και οικονομική τους ασφάλεια· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η υποβάθμιση της βιοποικιλότητας που προκαλεί η κλιματική αλλαγή και η επακόλουθη απώλεια πόρων, επιτείνει την ευαλωτότητα των εν λόγω πληθυσμών και είναι επιζήμια για τα θεμελιώδη δικαιώματα και την αξιοπρέπειά τους·
4. τονίζει ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν δύνανται να αντιμετωπίσουν αυτοτελώς τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και συχνά εξαρτώνται από την παροχή διεθνούς βοήθειας σε σχέση με τις ικανότητές τους για τη διαχείριση κρίσεων καθώς και την ικανότητά τους όσον αφορά την πρόληψη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν· υπενθυμίζει, εν προκειμένω, τη δέσμευση που ανέλαβαν τα συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας του Παρισιού να κινητοποιήσουν τουλάχιστον 100 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ (USD) ετησίως με στόχο την ανάληψη δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν στις αναπτυσσόμενες χώρες, προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των πληγέντων κατοίκων·
5. καλεί την Ένωση και τα κράτη μέλη να στηρίξουν, στην επόμενη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, την παγκόσμια αναγνώριση του δικαιώματος σε ασφαλές, καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον·
6. τονίζει τη σημασία του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζουν οι περιβαλλοντικοί ακτιβιστές για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όσων υφίστανται τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής· τονίζει ότι η συμβολή τους είναι ζωτική για την επισήμανση και την προστασία των δημόσιων αγαθών, ιδίως των περιοχών με κληρονομιά αυτοχθόνων πληθυσμών και κοινοτήτων·
7. σημειώνει ότι οι περιβαλλοντικοί ακτιβιστές εργάζονται συχνά σε επικίνδυνες συνθήκες, όπου είναι συχνότερες οι ένοπλες συγκρούσεις, η υπερεκμετάλλευση και η λαθροθηρία, ενώ η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η εξάντληση των πόρων δεν κάνουν άλλο παρά να οξύνουν αυτές τις εντάσεις·
8. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την αυξανόμενη ποινικοποίηση και τις διώξεις των περιβαλλοντικών ακτιβιστών στις αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίοι υφίστανται επιθέσεις από πολλούς δράστες, όπως ένοπλες και παραστρατιωτικές ομάδες ή ιδιώτες, καθώς και εκφοβισμό από ορισμένες κυβερνήσεις και πολυεθνικές εταιρείες που επενδύουν, σε ορισμένα μέρη, σε έργα που συμβάλλουν στην εκμετάλλευση φυσικών, μη ανανεώσιμων πόρων, προκαλώντας με τον τρόπο αυτό αποψίλωση, απώλεια βιοποικιλότητας και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από τις οποίες πλήττονται κυρίως οι γυναίκες, οι τοπικές κοινότητες και οι αυτόχθονες πληθυσμοί· υπενθυμίζει, εν προκειμένω, ότι οι αυτόχθονες πληθυσμοί διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας· καλεί την ΕΕ να μην χρηματοδοτεί έργα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην εκτόπιση αυτοχθόνων πληθυσμών από τις πατρίδες τους· συνιστά στα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν το έχουν πράξει ακόμη, να κυρώσουν τη Σύμβαση 169 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για τους αυτόχθονες και νομαδικούς πληθυσμούς·

ειδικότερα, καλεί την ΕΕ και τις χώρες εταίρους της να αναγνωρίσουν και να προστατεύσουν τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών στην εθνική ιδιοκτησία και τον έλεγχο των γαιών και των φυσικών πόρων τους, όπως ορίζεται στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Αυτοχθόνων Λαών και στη Σύμβαση 169 της ΔΟΕ, και να συμμορφωθούν με την αρχή της ελεύθερης, εκ των προτέρων και εν επιγνώσει συναίνεσης καθιστώντας δυνατή τη συλλογική καταχώριση χρήσης γης· καταδικάζει κάθε προσπάθεια άρσης των ρυθμίσεων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 και άλλων κρίσεων· εκφράζει ανησυχία για την κατάσταση των υπερασπιστών του περιβάλλοντος και των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος σε ολόκληρο τον κόσμο· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος σε ολόκληρο τον κόσμο και να διασφαλίσει ένα σχέδιο δράσης κατά της αυξημένης βίας που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, προκειμένου να αναγκάσει τις κοινότητες να εγκαταλείψουν τη γη τους·

9. επισημαίνει ότι, ενώ επιθέσεις και απειλές συμβαίνουν παντού στον κόσμο, ο ειδικός εισηγητής του ΟΗΕ για την κατάσταση των προασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αναφέρει ότι η κατάστασή τους είναι ιδιαίτερα δραματική στη Λατινική Αμερική και την Ασία, όπου ορισμένοι διεθνείς επενδυτές, εταιρείες και τοπικές κυβερνήσεις αγνοούν τις εύλογες ανησυχίες των πληθυσμών· σημειώνει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, οι συγκρούσεις και οι παραβιάσεις λαμβάνουν χώρα σε συνθήκες οικονομικής ανισότητας και κοινωνικού αποκλεισμού· καταγγέλλει τις δικαστικές διώξεις και την ποινικοποίηση των περιβαλλοντικών ακτιβιστών στην περιοχή του Αμαζονίου, όπου σημειώνεται αύξηση των επιθέσεων, των δολοφονιών και των διώξεων περιβαλλοντικών ακτιβιστών· καταγγέλλει τον αυξημένο αριθμό επιθέσεων και διώξεων εις βάρος περιβαλλοντικών ακτιβιστών στην Ονδούρα, καθώς και την πρόσφατη δολοφονία περιβαλλοντικών ακτιβιστών στη Guaripol· σημειώνει ότι τα τελευταία τρία χρόνια έχουν καταγραφεί 578 δολοφονίες υπερασπιστών περιβαλλοντικών και γαιοκτητικών δικαιωμάτων, καθώς και των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών· τονίζει ότι οι Φιλιππίνες βρίσκονται σταθερά στην κορυφή του καταλόγου των χωρών όπου είναι πιο επικίνδυνο να είναι κανείς υπερασπιστής περιβαλλοντικών δικαιωμάτων· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή, δεδομένης της σοβαρότητας των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα και ελλείψει ουσιαστικής βελτίωσης ή προθυμίας για συνεργασία εκ μέρους των αρχών των Φιλιππίνων, να κινήσει τη διαδικασία που θα μπορούσε να οδηγήσει στην προσωρινή ανάκληση των προτιμήσεων στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων Plus (GSP+)
10. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την ανεξαρτησία των μελετών εκτίμησης επιπτώσεων πριν από τη σύναψη συμφωνιών εμπορίου και συνεργασίας και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση και την πρόληψη των επιπτώσεών τους στα δικαιώματα των τοπικών πληθυσμών· επιμένει ότι οι εκτιμήσεις επιπτώσεων πρέπει να διενεργούνται με σημαντική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών κοινοτήτων και ότι τα πορίσματα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις οικονομικές συμφωνίες και τα αναπτυξιακά έργα· καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει την υλοποίηση έργων σε περίπτωση παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
11. τονίζει ότι οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος στις αναπτυσσόμενες χώρες διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προστασία των δασών και των οικοσυστημάτων και

ότι σε εκτάσεις τις οποίες διαχειρίζονται αυτόχθονες παρατηρούνται χαμηλότερα ποσοστά αποψίλωσης και καλύτερα αποτελέσματα ως προς τη διατήρηση από ό,τι σε ζώνες προστασίας όπου αποκλείονται οι αυτόχθονες πληθυσμοί·

12. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία ότι η κλιματική αλλαγή θα οδηγήσει στην καταστροφή κατοικήσιμων εκτάσεων, στη συρρίκνωση οικοσυστημάτων και σε εντεινόμενη απερίμωση σε ορισμένα εδάφη, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες· πιστεύει ότι, τα επόμενα χρόνια, λόγω των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, πολλοί άνθρωποι θα αναγκαστούν να μετακινηθούν καθώς η γη τους δεν θα είναι πλέον κατοικήσιμη και, συνεπώς, θα αυξηθούν οι περιβαλλοντικοί πρόσφυγες από τις αναπτυσσόμενες και τις ανεπτυγμένες χώρες· τονίζει ότι, για τούτο και προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειάς τους, πρέπει να εξεταστεί η διεθνής αναγνώριση του καθεστώτος των περιβαλλοντικών προσφύγων· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων δεν καλύπτει την προστασία των ατόμων που έχουν εκτοπιστεί για περιβαλλοντικούς λόγους· ζητεί να αποσαφηνιστεί η κοινή ορολογία, τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όσον αφορά τους όρους που ισχύουν για τα άτομα που μετακινούνται λόγω της κλιματικής αλλαγής· σε αυτό το πλαίσιο, εφιστά την προσοχή στην απόφαση ορόσημο της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ στην υπόθεση Teitiota κατά Νέας Ζηλανδίας με την οποία αναγνωρίζεται ότι οι άνθρωποι που τρέπονται σε φυγή υπό την απειλή κλιματικών και φυσικών καταστροφών έχουν εύλογη αξίωση για διεθνή προστασία δυνάμει του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη την εν λόγω απόφαση ως κίνητρο για την αποσαφήνιση κοινής ορολογίας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τις συνθήκες της μετανάστευσης για λόγους σχετικούς με το κλίμα και να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης προστασία των εκτοπισθέντων για λόγους σχετικούς με το κλίμα στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ, να θεσπιστεί ένα κατάλληλο σύστημα ασύλου και να δημιουργηθούν διάυλοι ασφαλούς και νόμιμης μετανάστευσης· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της πολιτικής της Ένωσης για τη μετανάστευση και το άσυλο, να αναπτύξουν και να εγκρίνουν κατάλληλα μέτρα, όπως προγράμματα κινητικότητας, καθώς και προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης νέων δεξιοτήτων για τους εργαζομένους τρίτων χωρών με καταγωγή από χώρες οι οποίες πλήττονται ιδιαίτερα από τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής· ζητεί την έκδοση θεωρήσεων για ανθρωπιστικούς λόγους και την παροχή προσωρινής προστασίας για άτομα που έχουν εκτοπιστεί εξαιτίας αιφνίδιας επέλευσης καταστροφών, καθώς και τη μακροχρόνια εισδοχή ατόμων που προέρχονται από χώρες οι οποίες καθίστανται ή έχουν καταστεί μη κατοικήσιμες λόγω της κλιματικής αλλαγής·
13. θεωρεί ότι η θέσπιση νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια για τις επιχειρήσεις με δεσμευτικό, εναρμονισμένο και υποχρεωτικό χαρακτήρα μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της συμμόρφωσης με τα περιβαλλοντικά πρότυπα για την καταπολέμηση της ατιμωρησίας και της κλιματικής αλλαγής στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και στην υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, της συμφωνίας του Παρισιού και των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ· τονίζει ότι η μελλοντική νομοθεσία θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ειδικές ανάγκες και δικαιώματα των γυναικών και των ευάλωτων ομάδων, όπως τα παιδιά και οι αυτόχθονες πληθυσμοί· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να επιδιώκει την έγκριση της δεσμευτικής συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνικές εταιρείες όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα· στο πλαίσιο

αυτό, επικροτεί το σχέδιο της Επιτροπής να εκπονήσει νομοθετική πρόταση επ' αυτού του θέματος, η οποία θα διασφαλίζει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τα θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θα προβλέπει μηχανισμούς προσφυγής και λογοδοσίας για τις πληγείσες κοινότητες· υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα και των επενδύσεων όσο αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής· τονίζει τα αποδεδειγμένα οφέλη για τις εταιρείες από την ύπαρξη αποτελεσματικών πρακτικών υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς· επαναλαμβάνει ότι οι επενδυτικές και εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ θα πρέπει να περιλαμβάνουν δεσμευτικές και εκτελεστές διατάξεις με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, της αποψίλωσης των δασών, της απώλειας της βιοποικιλότητας και την προστασία των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών και των τοπικών κοινοτήτων, μέσω ενός αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης και επιβολής· πιστεύει, από μια αναπτυξιακή προοπτική, ότι η επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ θα πρέπει να επαναπροσδιορίζει, να προάγει και να ενισχύει την προστασία του περιβάλλοντος και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· τονίζει ότι τα καθήκοντα που συνεπάγεται η δέουσα επιμέλεια ως προς τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα θα πρέπει να επιβάλλονται εντός όλων των νέων εμπορικών μηχανισμών, όπως οι συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών, οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης, τα συστήματα γενικευμένων προτιμήσεων και οι επενδυτικές συμφωνίες·

14. υπενθυμίζει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής υπονομεύουν τις αναπτυξιακές προοπτικές των χωρών και επιτείνουν τις ήδη υφιστάμενες ανισότητες, όπως οι ανισότητες μεταξύ των φύλων· υπογραμμίζει ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι δριμύτερες για πιο ευάλωτα άτομα, όπως οι γυναίκες και τα κορίτσια, και ότι το 80 % των ατόμων που έχουν εκτοπιστεί λόγω της κλιματικής αλλαγής είναι γυναίκες· καλωσορίζει τις δεσμεύσεις που διατύπωσε ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, Frans Timmermans, για αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων οι οποίες οξύνονται από την κλιματική αλλαγή· παροτρύνει την Επιτροπή να ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου και την κλιματική δικαιοσύνη στη χάραξη και εφαρμογή όλων των πολιτικών που έχουν αντίκτυπο στην κατάσταση των γυναικών και των κοριτσιών, καθώς και να προωθήσει τη συμμετοχή των αυτοχθόνων γυναικών, των υπερασπιστών των δικαιωμάτων των γυναικών και όλων των περιθωριακών κοινοτήτων με βάση το φύλο στο πλαίσιο της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή·
15. καλεί την Επιτροπή να ελέγξει προσεκτικά ότι τα έργα υποδομών και ενέργειας που χρηματοδοτούνται μέσω των διαφόρων μέσων αναπτυξιακής συνεργασίας και εξωτερικής πολιτικής, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, δεν υπονομεύουν, αντιθέτως, στηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής ή την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία· τονίζει ότι οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται μέσω ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης χωρίς τη συγκατάθεση των τοπικών κοινοτήτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων ή την ουσιαστική διαβούλευση με αυτές, μπορεί να αποτελέσουν απειλή για τους προασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, να αξιολογείται προσεκτικά το αν τα προτεινόμενα έργα έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαβούλευσης με τις γηγενείς κοινότητες και τον τοπικό πληθυσμό και αν έχουν συμπεριληφθεί η εμπειρία και οι γνώσεις τους σχετικά με την τοπική οικολογία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις

αναπτυξιακές ανάγκες· τονίζει ότι ορισμένες περιβαλλοντικές συγκρούσεις θα μπορούσαν να αποφευχθούν εάν προηγουμένως πραγματοποιηθεί διαβούλευση και με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, των αυτοχθόνων πληθυσμών και των περιβαλλοντικών ακτιβιστών· γενικότερα, υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα, η οποία θα εφαρμόζεται αυστηρά και θα τηρείται σε όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται από την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα των κτηνοτρόφων και των αυτοχθόνων πληθυσμών, γεγονός που συνεπάγεται την παροχή αποτελεσματικών μηχανισμών υποβολής ενστάσεων και προσφυγών, σύμφωνα με τη σύσταση 2013/396/ΕΕ της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 2013, ιδίως σε περίπτωση που οι δράσεις για το κλίμα παραβιάζουν τα δικαιώματά τους· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τη στήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες προκειμένου να επιτευχθούν βιώσιμες λύσεις για τα άτομα που έχουν εκτοπισθεί για περιβαλλοντικούς λόγους, συμπεριλαμβανομένων των αυτοχθόνων πληθυσμών, των κτηνοτρόφων και άλλων αγροτικών πληθυσμών, των οποίων τα παραδοσιακά μέσα βιοπορισμού έχουν καταστραφεί λόγω των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, και να βρεθούν νέα μέσα βιοπορισμού, τα οποία θα είναι καλύτερα προσαρμοσμένα σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα·

16. τονίζει ότι οι δράσεις των περιβαλλοντικών ακτιβιστών συνάδουν απόλυτα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και ότι η συστημική υλοποίηση των εν λόγω στόχων θα πρέπει να επιδιωχθεί σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο·
17. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει το πλαίσιο για την προστασία των προασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των περιβαλλοντικών ακτιβιστών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να είναι καλύτερα ενημερωμένοι όσον αφορά τα δικαιώματά τους και τα προστατευτικά μέτρα από τα οποία μπορούν να επωφεληθούν, καθώς και να ενισχύσει τη δικτύωση και να βελτιώσει τη συνδεσιμότητα μεταξύ των οργανισμών που δραστηριοποιούνται για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας στις αναπτυσσόμενες χώρες και παγκοσμίως· παροτρύνει τα κράτη να αναγνωρίσουν ότι οι υπερασπιστές της βιοποικιλότητας, η οποία συμβάλλει στην ασφάλη, καθαρή, υγιή και βιώσιμη ανάπτυξη, είναι επίσης υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· για τον σκοπό αυτό, καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αναγνωριστεί στη φύση νομική προσωπικότητα, ώστε να ενισχυθεί η νομική προστασία του περιβάλλοντος· καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις διαφοροποιημένες ανάγκες προστασίας των γυναικών οι οποίες προασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζοντας τον ρόλο τους ως ισχυρών παραγόντων αλλαγής, ιδίως όσον αφορά τη δράση για το κλίμα· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να υποστηριχτεί η ανάπτυξη ικανοτήτων και ο ρόλος που διαδραματίζουν οι γυναίκες ως φορείς εκπαίδευσης και αλλαγής, και να διασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση για τις οργανώσεις αυτές· υπενθυμίζει πόσο συχνά γυναίκες ηγέτιδες κοινοτήτων και περιβαλλοντικές ακτιβίστριες πέφτουν θύματα καταστολής ή ακόμη και δολοφονίας, όπως συνέβη στην περίπτωση των γενναίων ακτιβιστριών που προτάθηκαν και προκρίθηκαν για το Βραβείο Ζαχάρωφ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ελευθερία της σκέψης, Marielle Franco, από τη Βραζιλία, η οποία δολοφονήθηκε το 2018, και Berta Cáceres, από την Ονδούρα, η οποία δολοφονήθηκε το 2016· καλεί την Επιτροπή να ζητήσει τη διεξαγωγή αποτελεσματικών ερευνών και να προσαγάγει στη δικαιοσύνη τους υπεύθυνους για τη δολοφονία περιβαλλοντικών ακτιβιστών· επισημαίνει τις διατάξεις της συμφωνίας του Escazú σχετικά με το διεθνές περιβαλλοντικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά την αλληλεξάρτηση μεταξύ περιβάλλοντος και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ανάγκη προστασίας των περιβαλλοντικών

ακτιβιστών· ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνάψουν παρόμοιες συμφωνίες με άλλες μακροπεριφέρειες παγκοσμίως·

18. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο να παράσχει επαρκή στήριξη στα τοπικά, περιφερειακά και διεθνή δίκτυα για τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος, προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία τους και να τους δοθεί η δυνατότητα να εντείνουν τις δραστηριότητές τους και τη συμβολή στην προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων· ενθαρρύνει την κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων για τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος ώστε να είναι σε θέση να επενδύσουν σε καλύτερο εξοπλισμό για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των περιοχών που απειλούνται από την κλιματική αλλαγή, καθώς και την παροχή στήριξης για τη συλλογή επιστημονικών δεδομένων και βέλτιστων πρακτικών, την ανάπτυξη προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την προσαρμογή στις περιβαλλοντικές αλλαγές και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων που αποσκοπούν στη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών και της ποιότητας ζωής· προτρέπει τις χώρες εταίρους να εγκρίνουν μέτρα για την αποτελεσματική συμμετοχή των αυτοχθόνων πληθυσμών στη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της και να παράσχουν, για τον σκοπό αυτό, τεχνική και οικονομική βοήθεια που θα φθάνει απευθείας στους αυτόχθονες πληθυσμούς με στόχο τη στήριξη της αυτοδιακυβέρνησης, του ελέγχου και της διαχείρισης των εδαφών·
19. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξει μια περιφερειακή προσέγγιση για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις αναπτυσσόμενες χώρες, προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος των αποκεντρωμένων τοπικών αρχών, των τοπικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των περιβαλλοντικών ακτιβιστών στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής·
20. καλεί το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) να ενισχύσουν την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών τους για τη στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να λαμβάνουν συστηματικά υπόψη μέτρα για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, εκτός από την αντίδραση σε συγκεκριμένες καταστάσεις, να αναπτύξουν μια μακροπρόθεσμη στρατηγική με στόχο την όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
21. παροτρύνει την Επιτροπή να παράσχει υποστήριξη για τα κράτη προκειμένου να θεσπίσουν μηχανισμούς προστασίας και νομοθεσία που θα προσδιορίζει τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος, θα αναγνωρίζει το έργο τους και θα εγγυάται την προστασία τους·
22. θεωρεί ότι το Συμβούλιο και η EYED θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη δράση της ΕΕ για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
23. ζητεί να παρασχεθεί αυξημένη πολιτική και οικονομική στήριξη των υπερασπιστών των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων και καταδικάζει συστηματικά τα αντίποινα εις βάρος τους·
24. ζητεί, σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών 40/11 της 21ης Μαρτίου 2019, η ΕΕ να διευκολύνει την

ευαισθητοποίηση του κοινού και τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον, μεταξύ άλλων με την κοινωνία των πολιτών, τις γυναίκες, τα παιδιά, τους νέους, τους αυτόχθονες πληθυσμούς, τις αγροτικές και τοπικές κοινότητες, όχι μόνο στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά παγκοσμίως.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	14.1.2021
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 12 - : 3 0 : 8
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Άννα-Μισέλ Ασημακοπούλου, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Norbert Neuser, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimmnick
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Barry Andrews

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

12	+
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, Jan-Christoph Oetjen
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Michèle Rivasi
The Left	Miguel Urbán Crespo

3	-
ECR	Ryszard Czarnecki
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok

8	0
PPE	Άννα-Μισέλ Ασημακοπούλου, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
ID	Dominique Bilde

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή